

JAVNO NAROČANJE

KRITIČEN POGLED NA ZAKONODAJNO OKOLJE

Borut Žebre

Kritičen pogled na javno naročanje je usmerjen v:

zakonodajo

organizacijo

strokovnost

Javno naročanje v Sloveniji naj bi usmerjali, med drugim, trije pravni akti:

- Zakon o javnem naročanju
- Zakon o javni agenciji za javno naročanje
- Določba o strokovnem usposabljanju in izpitih iz javnega naročanja

Profesionalno izveden postopek oddaje javnega naročila je možno doseči le tako, da se:

- uredi okolje javnega naročanja z ustreznim zakonom
- ustanovi osrednja organizacija za javno naročanje
- zagotovi strokovnost in odgovornost kadra, ki sodeluje v postopku javnega naročanja.

Zakonodaja

- pravniki ukradli javna naročila stroki
- skupek pravil ki so prej ovira kot napotilo
- ni se dojelo, da direktive dovoljujejo prilagajanje lokalnim razmeram
- pripravljena po sistemu "copy-paste"
- je formalistična, želi opredeliti vse detajle postopka
- javno naročanje ni pravo temveč ekonomija
- štirje primeri s katerimi bi bilo manj težav
- nadgrajena s strani gospodarsko/političnih lobijev

Zakon o javnem naročanju je potrebno korenito popraviti oziroma

NAPISATI NA NOVO

Zakon o javnem naročanju mora biti instrument v podporo ekonomskega in transparentnega trošenja sredstev kateri prinaša:

- preglednejše trošenje javnih sredstev
- enostavnejše in skrajšane postopke oddaje javnega naročila
- prijazneše ponudbeno okolje za mala in srednja podjetja

Razpršeno javno naročanje ne more zagotoviti racionalnega trošenja javnih sredstev, kajti:

- profesionalni kadrovski potencial države je omejen, posledično pa se strokovnost javnega naročanja razvode
- razdrobljenost kontrole javnega naročanja ustvarja pogoje, ne samo za nezavedno, temveč tudi za načrtno korupcijo

Osrednja organizacija javnega naročanja prinaša:

- ekonomije obsega javnega naročila, to je konsolidacije naročil večjega števila naročnikov, kar pomeni nižje cene
- organizacije javnega naročila, to je eno javno naročilo za večje število naročnikov, kar pomeni cenejši strošek postopka
- kvalitete procesa javnega naročila, ko prihranek posredno izhaja iz strokovno pripravljenega in vodenega procesa javnega naročanja ter doseganja planiranih rokov
- stroška vloženega dela v javno naročanje, saj je število potrebnega kadra prilagojeno dejanskemu obsegu dela

Analize kažejo, da bi osrednja organizacija za javna naročila dosegala za približno 20% nižje cene,

torej

cca 800.000 EUR v letu 2010

in

brez korupcije

Postavlja se vprašanje ali 6000 uslužbencev, ki se večinoma ukvarjajo z javnim naročanjem kot “part time job” in izobražujejo skozi “learning by doing”:

- je strokovno doraslo zahtevam gospodarnega javnega naročanja
- se zavedajo mej ko dodelitev javnega naročila postane koruptivno dejanje
- imajo dovolj močno integriteto (strokovno, moralno), da se uprejo lobiranju, tudi s strani predstojnikov

Da se doseže strokovnost, etika, osebna odgovornost je zagotoviti, med drugim:

- izobraževanje s ciljem. da vsi udeleženci v procesu javnega naročanja dosežejo ustrezno stopnjo verificirane strokovnosti
- da vsi udeleženci v procesu javnega naročanju sprejmejo etični kodeks
- da se imenujejo uslužbence v procesu javnega naročanja ki so edini pooblaščenici za odobritev oziroma podpis pogodbe javnega naročila in so s tem tudi moralno **IN FINANČNO** odgovorni za zakonitost procesa

Vodilo pri pripravi nove zakonodaje javnega naročanja naj bo upoštevanje temeljnih načel direktiv, “zdrave pameti” in čim manj vpletanja pravniškega razmišljanja.